

І МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ “ДРОЗОФІЛА В ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІЙ ГЕНЕТИЦІ ТА БІОЛОГІЇ”

Міжнародна конференція “ДРОЗОФІЛА В ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІЙ ГЕНЕТИЦІ ТА БІОЛОГІЇ” проходила з 15 по 20 вересня 2008 р. у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна. Конференція була організована спільно кафедрами генетики і цитології Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, генетики Московського державного університету імені М.В. Ломоносова та Українським товариством генетиків і селекціонерів імені М.І. Вавилова. Метою конференції було відновлення традиції проведення регулярних нарад з біології та генетики цього модельного об’єкта (остання з яких відбулася в 1989 році в Одесі), оцінити стан та перспективи розвитку наукових досліджень у згаданій галузі, відновити зв’язки між науковими школами України, Росії, Білорусії та інших держав, які займаються дослідженням даного об’єкта.

Для участі у конференції загалом зареєструвалося 75 дослідників, до публікації подано 42 статті. В роботі взяли участь вчені з різних вищих учбових та наукових установ України та Росії: Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Львівський національний університет імені Івана Франка, Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, Московський державний університет імені М.В. Ломоносова, Інститут молекулярної біології імені В.А. Енгельгардта РАН, Інститут біології гена РАН, Санкт-Петербурзький державний університет, Санкт-Петербурзький інститут ядерної фізики імені Б.П. Константінова РАН, Новосибірський державний університет, Інститут цитології і генетики РАН, Уральський державний університет імені А.М. Горького, Центр “Біоінженерія” РАН, Центр медичних досліджень університету Осло (Москва), Інститут експериментальної медицини РАМН, Інститут біології розвитку імені Н.К. Кольцова, Інститут фізіології імені І.П. Павлова РАН. Були презентовані також результати міжнародних проектів, які проводяться спільно з дослідними інститутами Європи (Universite Pierre et Marie Curie) та США (University of Washington, Duke University Medical Center, University of South Carolina, Center for Childhood Cancer, Children’s Research Institute, Children’s Hospital and Department of Pediatrics, The Ohio State University College of Medicine). Необхідно зазначити, що участь у конференції брали як представники старих, знаних у світі дро-

зофілиних шкіл, так і члени нових, створених в останні десятиліття, дослідницьких груп.

Робота конференції проводилася в таких напрямках: загальна генетика дрозофіли, молекулярна генетика дрозофіли, біологія та генетичні процеси в природних популяціях дрозофіли, дрозофіла, як об'єкт генетики розвитку.

Так, у секції "Загальна генетика" були представлені дослідження в галузі класичного генетичного аналізу у дрозофіли та мутагенезу. Найбільш вагомою та різноплановою, з точки зору досліджуваних питань була секція молекулярної генетики. В цій секції були представлені роботи, присвячені дослідженням мобільних генетичних елементів, їхнім структурно-функціональним особливостям та ролі в регуляції генної експресії. Презентовано було роботи із вивчення молекулярно-генетичної структури різних локусів різних видів *Drosophila* та генетичних взаємодій на молекулярному рівні. Крім того, низка робіт була присвячена моделюванню нейро- та нейро-м'язових патологій людини на дрозофілі. В окрему секцію було винесено дослідження, присвячені особливостям біології та генетичних процесів у природних популяціях дрозофіли. У роботах, представлених в цій секції, наведено оцінку природних популяцій України та Росії за цілою низкою параметрів, серед яких – рівень енергетичного обміну, поширення мобільних генетичних елементів і бактерій-ендосимбіонтів, критерії загальної пристосовуваності (плодючість, життєздатність, рівень загибелі на різних стадіях онтогенезу, статева поведінка та ін.), генетична структура популяцій за геном β -естерази. Окремо варто виділити роботи, присвячені дослідженню популяцій радіаційно забруднених територій Чор-

нобильської зони відчуження. В секції "Дрозофіла як об'єкт генетики онтогенезу" були представлені результати дослідження генетичного контролю поділу та диференціації різних типів клітин, особливостей генетичного контролю формування клітинних структур, тканин та органів залежно від генотипу та віку особин.

У рамках конференції було проведено засідання круглого столу, на якому учасники обговорили сучасний стан, проблеми та перспективи використання дрозофіли як модельного об'єкта генетики та суміжних біологічних дисциплін, а також особливості використання даного біологічного об'єкта при викладанні генетики в ВУЗах.

Всі роботи, які були представлені на конференції опубліковані в збірнику наукових статей "Дрозофіла в експериментальній генетиці та біології". Електронний варіант збірника доступний за посиланням:

<http://www.biology.univer.kharkov.ua/genetics/rus/drosophilapapers08.pdf>.

За результатами роботи секцій та круглого столу учасники конференції одногослоно затвердили такі основні положення резолюції:

1. Дрозофіла все що залишається зручним та інформативним модельним об'єктом для проведення досліджень в галузі загальної та молекулярної генетики, геноміки, генетики онтогенезу, зручною тест-системою для оцінки мутагенності окремих компонентів середовища існування та екологічного стану біогеоценозів у цілому, зручним об'єктом для моделювання патологій людини.

2. Визнати необхідним проведення регулярних конференцій "Дрозофіла в експериментальній генетиці та біології" (періодичність 1 раз на 2 роки). Запланувати проведення наступної

конференції у серпні 2010 року у м. Одеса (Україна) та просити завідувача кафедри генетики та молекулярної біології Одеського національного університету імені І.І. Мечнікова д.б.н. проф. Тоцького Владлена Миколайовича організувати проведення II Міжнародної конференції “Дрозофіла в експериментальній генетиці та біології”.

3. З метою поглиблення співробітництва окремих наукових шкіл та обміну колекційним матеріалом організувати видання (створення електронного) загального каталогу ліній колекцій дрозофіли.

4. Вибрані роботи, представлені на конференції, рекомендувати до публі-

кації у Віснику Харківського національного університету. Серія: біологія.

5. Просити Українське товариство генетиків та селекціонерів імені М.І. Вавилова створити секцію “Генетика дрозофіли” в рамках цього товариства та організувати спеціалізоване періодичне друковане видання цієї секції.

Оргкомітет конференції “ДРОЗОФІЛА В ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІЙ ГЕНЕТИЦІ ТА БІОЛОГІЇ” запрошує до подальшого співробітництва всіх дослідників, які працюють із цим об’єктом!

*Л.І. Воробйова
І.А. Козерецька*

IV МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ “ФАКТОРИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ЕВОЛЮЦІЇ ОРГАНІЗМІВ”

22–26 вересня 2008 року в м. Алушта на базі туристично-оздоровчого комплексу “Чайка” (Автономна республіка Крим) відбулася IV Міжнародна конференція “Фактори експериментальної еволюції організмів”, присвячена 90-річчю від часу заснування Національної академії наук України. **IV** конференцію, як і три попередні, було організовано Українським товариством генетиків і селекціонерів імені М. І. Вавилова за сприяння і підтримки Інституту фізіології рослин і генетики, Інституту молекулярної біології і генетики та Інституту клітинної біології і генетичної інженерії НАН України.

До початку конференції за її матеріалами видано два чергові томи збірника наукових праць “**Фактори експериментальної еволюції організмів**” (т.4 і т.5.– Київ: Логос, 2008, 471 с. та 495 с. відповідно), які узагальнюють теоретичні досягнення та практичні надбання провідних українських та зарубіжних учених. Впевнені, що дане видання сприятиме подальшому розвитку теоретичних засад еволюції, генетики, селекції та біотехнології як в Україні, так і в інших країнах. Українське товариство генетиків і селекціонерів складає щирю подяку спонсору – компанії “**MONSANTO**”, за допомогою якої відбулося видання цього збірника наукових праць.

У роботі конференції взяли участь як провідні, так і молоді вчені, аспіранти та студенти з України, Росії, Білорусі та Угорщини. Було зареєстровано 168 учасників, які представляли організації провідних наукових центрів Києва, Львова, Харкова, Одеси, Луганська, Вінниці, Донецька, Умані, Автономної Республіки Крим, Моск-